

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΚΙΤΡΑ

Παραμύθι της Άπολλωνίας της Προύσσης



Μιά φορά κι 'έναν καιρό ζούσε ένας βασιλιάς, με το παιδί του ήσυχος κι' ευτυχισμένος. Ο λαός του δέν πεινούσε. Στο βασίλειο αυτό, ήταν μία βρύση που είχε τρεις κάδους χρυσιάς. Κάθε Χριστούγεννα ή κάδους αυτές άνοιγαν μοναχές τους και έτρεχαν ή μιά λάδι, ή άλλη χρασί κι' ή τρίτη ρακί. Κι' ο κόσμος πήγαινε κι' έπαιρνε όσο του χραιχάζανε όλο το χρόνο. Σάν περνούσαν τή Χριστούγεννα ή κάδους κλείδων μοναχές τους και δέν άνοιγαν παρά του χρόνου πλέον του Χριστού.

'Εξαινή την χρονιά όλο ο κόσμος έτρεφε και πήρε και μόνον μιά γοηούλα άργησε, γιατί ήταν πολύ γρηά κι' άρρωστη και δέν μπορούσε να προφάσθω. 'Ετσι πήρε μονάχα τρεις σταλαγματιές λάδι στό ροί της.

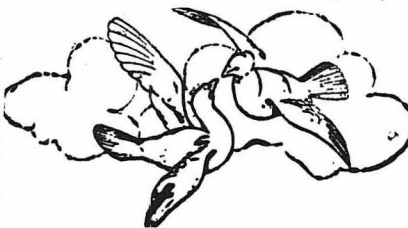
Μα τό βασιλόπουλο, καθώς έπαιζε, πέταξε ένα λιθάρι και της έσπασε τό ροί και χύθηκαν κι' οι τρεις σταλαγματιές τό λάδι.

'Η γρηά θύμωσε και τού είπε :  
— Νά μή γλυτώσης από της Τρισούγεννης τά χέρια !  
— Τί είνε αυτή ή Τρισούγεννη ; ρώτησε τό βασιλόπουλο, θά πάω να την βρω !  
— Βρέ άμάν, βρέ ζαμάν, βρέ καλή μου, βρέ χρυσέ μου, ό βασιλιάς, τίποτε, δέν μπορείς να τό κρατήρη. 'Εφυγε τό βασιλόπουλο.

Προπάτησε, περπάτησε ως πού νυχτώθηκε σέ μιά μεγάλη λειμώνα από κάτω. Πρώτη φορά έμνε έτσι μοναχό και έρημο στην έξοχη κι' άρχισε να κλαίη.

— Τί έχεις και κλαίς ; άκούε άξαφνα μιά φωνή.  
Γυρίζει τό βασιλόπουλο να δη ποιός μίλησε, μα δέν βλέπει ψυχή γύρω του.

— 'Εγώ σου μιλώ, ξανακούστηκε ή φωνή.  
— Ποιος είσαι ;  
— Εγώ ή λειμώνα. Τί κλαίς ;  
Τό βασιλόπουλο της είπε.  
— Κλαίω γιατί δέβ'ιτσα την Τρισούγεννη.  
— 'Η Τρισούγεννη ! Είνε άνεμηά μου. Της άδελφή, μου Κιτριάς ή κόρη. Μή φοβάσαι... 'Εχε έλπίδας στό Θεό...  
— Τί να κάνω ;  
— Θά τσαβήξω ίσια τόν δρόμο πού είνε γεμάτος από μελισσόχορτο. Πρόσεξε μή τον αλλάξεις. Στο δρόμο άπάνω θά βρης τρεις άδερφές, πού άπο χρόνια κυτάζουν νε ζυμώνουνε, ν' άναίψουν τόν ποφονο και να ψήσουν τό ψωμί τους και δέν μπορούν. Της μιάς τά μαλλά είνε άχτένιστα σάν «πατουλιά». Νά την χιανήρη. Να κόρησ από τά φορεσιά σου, όσο χρυσά κι' μεταξωιά άν είνε, να της καθαρಿಸε τον ποφονο και να τον άνάψης. 'Επειτα να πιάνης ; να ζυμώνης της άλλης τό ψωμί, να τό φουρνίσης, να τό ψήσης και να τους τό δώσης να τό πάν. Κι' αυτές τότε θά σου πούνε να τά κιάμη. 'Ετσι κι' έγινε. Τό βασιλόπουλο πήγε καιβόηκε τις τρεις άδερφές και τις περιποιήθηκε όσο μπορούσε.



— Τί καλό θες από μάς, τού είκανε ή τρεις άδερφές, για τό καλό πού μάς έκαμες ;  
— Ποέ είνε ή Τρισούγεννη ; ρώτησε τό βασιλόπουλο.  
— Θά πάρης αυτό τό δρόμο πού έχει όλο λεμονόχορτα. Και θά πιάς, θά πιάς, ως στον, από κάτω από μιά μεγάλη νεραντζιά θά ίδης μιά Δράκαινα. Πρόσεξε μή την πλησιάσης. 'Όταν έχει τά μάτια της άνοιχτά αυτή, τότε κοιμάται και όταν τά έχει κλειστά τότε είνε ξυπνητή και βλέπει. Δίπλα της είνε τρία κίτρα. Μόσα σ' ένα από αυτά έχει κλεισμένη την Τρισούγεννη. 'Αρπάξε τά κίτρα και πήγαινε και άνοιξε κι' κοντά σέ μιά βρύση. 'Ετσι θά άποκτήσης την Τρισούγεννη.

Γραβιά τό βασιλόπουλο και βροίκει τη Δράκαινα νάχη κλειστά τά μάτια. Φύλαξε μιά μέρα, δύο, τρεις. 'Ακούιτη ή Δράκαινα. 'Απελιτζεται τό βασιλόπουλο, ξαναγυρίζει και πάει στις τρεις τις άδερφές να τού δώσουν νέες οδηγίες.

— Νά σου δώσουμε πού είπαν, την άδερφοίλα μας ! την νυχτερίδα, πού φέρνει τόν ύπνο και την ήσυχία, κι' άπλωνε τη νύχτα στους ανθρώπους, σνά χορτα, στό ζώσα, στους Δράκους, στό θηρία. Αυτή θ' άπλώση τόν ύπνο τόν γλυκό, άπάνω στην Δράκαινα, και σύ τότε άρπάξε τά τρία κίτρα και φεύγα...  
'Ετσι κι' έγινε. Πήγε τό βασιλόπουλο με την νυχτερίδα στη Δράκαινα, την κοιμισαν και της πήραν τά κίτρα.

'Από τη χαρά του όμως έξγασε να πάη κοντά στη βρύση, και μόλις βοέθηκε μακριά από τη Δράκαινα, άρχισε ν' άνοίγη τά κίτρα.

Μόλις άνοιξε τό πρώτο, πετάχτηκε μιά πεντάμορφη νέα από μέσα κι' έφώναξε :

— Νερό ! Νερό !  
Κι' χάθηκε στό δάσος.

'Ανοίγει τό δεύτερο κίτρο και μιά κοκέλλα πετάχτηκε από μέσα πού τόν θάμπωσε ή όμορφιά της, ζήτησε νερό και χάθηκε κι' αυτή μέσα στό λόγγο. Τότε τό βασιλόπουλο κατάλαβε πώς έπρεπε να πάη κοντά στη βρύση, πήρε τό τρίτο κίτρο, πού τού έμνε κλειστό, και τράβηξε κοντά στη βρύση.

Μόλις τό άνοιξε κι' αυτό, πετάχτηκε μιά νέα από μέσα, τόσο όμορφη, τόσο γλυκιά, πού τό ήρθε ζάλη.

— Νερό ! Νερό ! τού φώναξεν κι' αυτή  
Τό βασιλόπουλο την πήγε γρήγορα στη βρύση και σάν έπιε αυτή και δροσίστηκε τού είπε :  
— 'Αφένη μου και κύριέ μου, δική σου είμαι και δε, τι θέλεις κάμω με !

— Γυναίκα μου θά σέ πάρω, της απάντησε αυτός και βασιλόπουλα θά σέ κάμω !

Μά ή κόρη ήταν γυμνή, ολόγυμνη, και δέν είχε όλο σκέπασμα, παρά τά χρυσά μαλλιά της. Πώς θά την έφερνε έτσι στην πολιτεία ! Σκέφθηκε, σκέφθη, κι' άπέφθη και τέλειος βρήκε.

'Απάνω από τη βρύση, ήταν ένα μεγάλο δένδρο, τουφατό.

— Κρύψου εκεί, τού είπε, να τρέξω στην πολιτεία μιά στιγμή και να σου φέρω ρούχα.

'Η κόρη κρύφτηκε και τό βασιλόπουλο έφυγε τρεγάτο για την πόλι.

Κοντά στη βρύση ήταν ό Πύργος της 'Ακούιταχης, και μιά μήνη ύψηρότερη της, πήγαινε κι' έπαινε νερο. Καθόρετη δέν είχανε στον Πύργο τους, γιατί άν κυττάζοταν ή 'Ακούιταχη έπρεπε να πεθάνη. 'Ετσι λοιπόν, κανείς σ' αυτό των Πύργου, δέν ήξευρε τό πρόσωπό του. Και γι' αυτό, σάν έσκυψε ή 'Αράπισσα, να γεμίση τό σταμνιά της, είδε μέσα στό καθιστό νερό τό πρόσωπο της κοπέλλας, πού ήταν άπάνω στο δένδρο και νόμισε πώς είν' τά μούτρα τά δικά της.

— Βρέ τόσο όμορφη είμαι έγώ και με στέλνουνε να κουβαλώ νερό ! φώναξε. Και δίνει μιά και πιάει τά σταμνιά, και γυρίζει άδειανή στον Πύργο.

— Άδός έκαμες, της επαν στον Πύργο.  
λέν είσαι όμορφη καθιμένη... Τράβα για σρό.

Πέρνει άλλα σταμνιά και πάει, πάλι βλέπει την όψη της Τρισούγεννης στον νερο, την πιάνει τό παράπονο κι' άρχίζει τις κλάμψεις.

— Τέτοια πεντάμορφη και να με κάνουν νεροκουβάλασσα, αυτό δέν έυφάρεται.

Και ξαναπάει τά σταμνιά.  
'Η Τρισούγεννη πού την έβλεπε άν' τό δένδρο άρχισε να γελάη. Γιορίζει τότε ή 'Αράπισσα, κυττάει στό δένδρο, βλέπει την Τρισούγεννη κι' άμέσως άνεβαίνει κοντά της.

— Τί κάνεις σ' εδώ ; της λέει.  
— Περιμένο τό βασιλόπουλο, για να με νύση και να με στεφανωθή. λέει ή Τρισούγεννη.

Της δίνει τότε ή 'Αράπισσα μιά σπρωξιά, την ρίχνει μέσα στό νερό και κάβεται αυτή στό δένδρο. Σάν επσεσ ή Τρισούγεννη στα νερά, έγινε ένα χρυσό, όλόχρομο ψαράκι.

'Απάνω στην όρα έφθασε και τό βασιλόπουλο με μιά μεγάλη συνοδεία Κιτριές άπάνω στό δένδρο και βλέπει ένα άμαρποτσούκο. Νόμισε πώς ήταν ή Τρισούγεννη και της λέει :

— Πώς σ' άφισα και πώς σ' έβρηκα, έλλοιόμοιο !.

— Τόσον καιρο, άπάντησε έδειξη, στον ήλιο πού περιμένα γδυθή, πώς ήθελας να μιά μαυρίσω !

Τό βασιλόπουλο την έπίστρεψε και την πήρε σ' άλλογο του. Πρίν ξεκινήσουν όμως, οι άδερφές της συνοδείας του θέλαν να ποτίσουνε τ' άλογά τους. Τά άλογα όμως δέν πίνανε νερό, γιατί τό χρυσό ψαράκι πού ήταν μέσα γυάλιζε και τά φόβιζε. 'Ενας από τους άδερφους τό έπιασε και έπειδή ήταν όμορφο πολύ, τό έδωσε στό βασιλόπουλο, πού τόσο ευχάρονη ήθησε, πού τό έβλεπε μέσα σέ μιο γυαλί και τό κίτταζε, από τό βράδι, έως τό πρωί. Πού τό έχανε, πού τό ευρισκεις πιά τό βασιλόπουλο, στό χρυσό ψαράκι ! Ζήλεψε τότε ή 'Αράπισσα και θέλησε να τό σκοτώση, αλλά δέν την άφανε τό βασιλόπουλο.

Τότε σοσίετηκε νά κινή την άρρωστη, ορμήνεψε δε τό γιατρό να πη πώς για να γείνη καλά, πρέπει να φάη ψάρι.

Τι να κάνει τό βασιλόπουλο, για να μνή τη χάσει, έδωσε προπάτη να θυσιάσουνε τό χρυσό ψαράκι. Τό έφαγε αυτή κι' έκαμε πώς γι' ιπερεύηκε. Τά νοικαλιάκια που τό πετάξαν ή ύπ η-



ρότρες κάτω από το παράθυρο. 'Από τὰ κοκκαλάκια του ψαριού, φάγαρε μιὰ άμοοφη τριανταφυλλιά, που άνακλαδίστηκε έως άπάρτω, άνέβηκε ώς τὸ παράθυρο, της κάμαρης που κοιμώτανε τὸ βασιλόπουλο, έμπήκε μέσα και πλέχτηκε τριγύρω στὸ κρεβάτι του. Πεντοβόλουσαν τὰ τριανταφυλλά της και ήταν μιὰ χαρά νά την βλέπει καινείς έτσι όπως είχε πλεχθῆ και στολίζει τὸ κρεβάτι!

Τὸ ύπνο έκανε τὸ βασιλόπουλο άζει, τί όνειρα που έβλεπε, καρδιά δέν του έκανε νά σηκωθῆ άπ' τὸ κρεβάτι!..

\*\*\*

Πάλι τὸν έχασε ἡ άράπισσα. Στάνει άπό δώ, ξετόζει άπ' έκει, ώς που εἶδε τὴ γινότανε με τὴν τριανταφυλλιά. Διατάζει τότε και τὴν κόβουν και πετάνε τὰ κλαδιά της, σὲ μιὰ άκρη του περιβολίου. Έκει όμως που πετάξανε τὰ φύλλα της τριανταφυλλιάς, φύγωσε μιὰ μεγάλη κιτριά, που όταν καθόταν τὸ βασιλόπουλο στὸν ίσκιό της, άνοιγε τα φύλλα της νά τὸ δροσίση και έβγαζε λουλούδια άφθονα, που τὸν μοσχόμεριζαν και τὸν θοπεύανε. 'Ηταν ένας παράδεισος σωστος.

Έκει βρισκόταν πιά τὸ βασιλόπουλο, άπ' τὸ πρῶτό έως τὸ βράδυ. Έκει περιούσε ακόμα και τίς νόχτες του.

Πάλι ἡ κακῆ 'Αράπισσα τὸν έχασε φάχνη τὸν βρίσκει και τοῦ λέει :

— Τί τὸ θέλεις αὐτὸ τὸ δέντρο εδῶ; Νά τὸ κόψεις άμέσως! Τὸ βασιλόπουλο όμως δέν ήθελε μι' άρισσο μιὰ γκρίνια βροβαλοῦ στὸ τέλος τὴν άφήσε τὸ βασιλόπουλο νά κἀνη δτι θέλει. Αὐτὴ έβγαλε μι' έκομαν τὴν κιτριά, και έδωσε αόστηρὴ διαταγή, κανένας νά μὴν πάρη οὔτε ένα ξυλάκι, οὔτε ένα φύλλο, οὔτ' ένα κλαδί.

Καθὼς τὴν κόβαν όμως, άπ' τοῦ υπαλιτὰ τὸ χτύπημα, ένα κλαδί πετάχτηκε εδῶ άπό τὸ περιβόλι. Μια φτωχιά γηροῦλα, που μάγεσε εἶλα γιά νά ζεσταθῆ, τὸ μάζευσε και τώφερε στὸ σπίτι της; γιά νά τὸ βάλῃ στη φωτιά της. 'Ηταν ἡ φτωχὴ γηρά, που τὴς έδωκε τὸ ροῦ τὸ βασιλόπουλο και τοῦ εἶχε πει :

— Νά μὴ γλυτώσης άπό τὴς Τριουσέγνης τὰ χέρια.

Γηροῦλα καθὼς ήταν μι' άδύνατη εἶχε τὸ νοικοκυριό της άνω κάτω. Βγῆκε λοιπὸν μιὰ στιγμὴ νά κἀη στη βρύση γιά νερό.

'Όσο νά πἀη μι' όσο νάρθῆ, άνοιξε τὸ κλαδί και βγῆκε ἡ Τριουσέγνη άπό μέσα! Σιγύριοι, σκούσιες, καθαριος, σρονιγγάριοι τὸ σπίτι και χῶθηκε πάλι σὸ κλαδάκι της. Σάν γυρίσε ἡ γηρά, δέν γνῶφισε τὴν κωμαρὴ της!

— Χριστὸς και Παναγιά, ποιὸς μου τὸ τοίμασε έτσι τὸ φτωχικό μου!

Τὸ ἴδιο και τ' άπόγευμα, τὸ ἴδιο και τὴν ἄλλη μέρα. 'Ανω κάτω τ' άφηνε τὸ νοικοκυριό της ἡ γηρά, κοκκλα τὸ βροίσιος τὸ σπίτι.

'Ός που μιὰ μέρα παραφύλαξε και έμισσε τὴν κόρη.

— Κάτσε, τὴς εἶπε, θα σὲ κάνω κόρη μου.

Και κἀθηκε ἡ κοπελλά. Γιά νά μὴν πεθαιγον όμως τὴς πείνας, γιατί ήτανε φτωχῆς, λέει τὸ κοριτσιό στη γερνόντισσα :

— Έγὼ νά κεντάω μαντύλια και σὺ νά τὰ πουλάς, νά βγάζουμε τὸ ψωμί μας!

Τὶ άπορρη μαντύλια που ήτανε εἰκνα! 'Όλος ὁ κόσμος τἀγόριζε ώς που έφθασαν στ' αὐτὸ τὸ βασιλιῆ και παραγγείλε μι' εἰκνισὸς μιὰ νουτίνα.

Τότε ἡ κοπελλά κἀθηκε και κέντησε σ' ένα άπ' αὐτὰ ὄλα τὰ παθὴ και τὰ βόσανά της.

Σάν εἶδε τὸ μαντύλι ὁ βασιλιῆς, ζήτησε νά τοῦ παρουσιάσουν τὴ γηρά, τὴ γνῶριος και τὴς εἶπε νά φέρη τὸ κοριτσιό. Γνώριος και τὴν Τριουσέγνη μι' έμαθα όσα τὴς συνβέρσαν. Πηγαίνει άμέσως τότε στη' 'Αράπισσα και τὴς λέει :

— 'Αν εἴπησε καμιά, νά κἀη τὴ θεά σου, νά με γελάση και νά κλέψῃ τὴν καρδιά μου, νά σὲ χαλάση εἰμένα και νά τὴν παντρευτῷ αὐτῆ, τὴ πρέπει νά τὴν κάμω διαν τὴν ανακαλύψω;

— Νά τὴν κρεμάσης σὲ σαράντα ἄλογα, τοῦ άποκριθῆκε αὐτῆ, και νά τὰ άπολυσης σὲ γκρεμινούς νά τὴν κάνουμε κορμάτι. Κάθε κορμάτι της, νά μὴν εἶνε μεγαλειότερο άπό καρδίά!

— Καλά, τὴς λέει τὸ βασιλόπουλο.

Και διατάξε άμέσως νά φερον τὰ σαράντα ἄλογα.

— Σὺ εἶσαι, τὴς εἶπε τότε, εἰκνιὴ που μ' έγέλασες. Νά ἡ ἀληθινὴ γυναίκα ἡ δικῆ μου!

Και εἶπε και φερον τὴν Τριουσέγνη μι' έφεξεν ὁ τόπος άπό τὴν άπορρη της.

Και τὴν 'Αράπισσα τὴν έδωσαν στὰ ἄλογα και τὰ ξαφνίσαμε κατά τοὺς άγκυθερούς κρημινούς και τίς βροχοφιγιές του τόπου.

'Όπου στουρνάρι και σφαγῆ, ὅπου άγκάδι και κορμάτι!..

\*

### ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ

'Ο μέγας έρευνέτης 'Εδισσον άπαρηθῆκε τὴν ύπαρξιν ψυχῆς: — Πριν άπό λίγος μέρες, πραγματικῶς, έκανε τὴν έξῆς δήλωση: — Τὸ μυαλό μου εἶνε άνάκαινο και συλλάβῃ τὴν ύπαρξῆ κάποιου πράγματος που νά μοιάζῃ με ψυχῆ. Πιθανόν νά άπατώμαι και ὁ άπόθωπος νά εἰη ψυχῆ, εἰνά, όμως δέν τὸ πιστεύω .. — Δέν θέλω, έννοεῖται, νά με πάρουν γιά έντελειδῆ άρνητῆ της ψυχῆς. Ποτέ μου, όμως, δέν κατώρθωσα έως τώρα νά πιστέψω στὴν ύπαρξῆ της!

— Στὴν Κωνσταντινουπόλι ύπάρχει ένας παράξενος τύπος τυχιρῶ άνθρώπου.

— Εἶνε αὐτὸς κάποιος Χασάν μπεις λεγόμενος, ὁ ὁποῖος άγνωστον γιά ποιὸ λόγο έχει... άπεριοριστους πιστώσεις εἰς ὅλους τοὺς έμπόρους της Κωνσταντινουπόλεως.



### ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

('Ο άλημονήτος 'Αντρίας Καρκαβίτσος δέν έγραφε, όπως ζέρετε σίχτους. Τὸ τραγοῦδι του αὐτὸ εἶνε τὸ μόνο ἴσως ποῦγραμς σ' ἄλη του τὴν ζωὴ ὁ συμπαθέστατος διηγηματογράφος...)

'Αργήσε, άστρι, νά φανῆς στὸ θλιβερό οὐρανό μου. Τώρα χειμῶνας πλάκωσε, τὰ χιόνια κλάθουν, Τὰ περιστέρια πέταξαν κι' εἰχονται τὰ κοράκια Κι' αὐτὸ τὸ αἶμα της; καρδιάς πέφνει νά κροσταλαλιάζῃ. 'Απέραγο τὸ πέλαγο που μὰς χωρίζε, 'Αγάπη! Γιά σὲ φρονιπώνουν παχαλιές γιά μένα κυκαρία, 'Εστὶ σὴ θύρα φαίνεσαι κι' εἰδὸ άπ' τὴ θύρα βγαίνα, Βροσκωσαι στὴν 'Ανατολή μὰ γὼ τραβῶ στὴ Δύση. Χαρό σὲ σένα, λυγρῆ κι' αἰόλιμο σὲ μένα!

30 Νοεμβρίου 1910 † Α Καρκαβίτσος

### ΜΑΔΡΙΓΑΔΙ

Σκαλιζὼ ένα χρυσὸ κοντι νά θάφω μέσα έκει τὸν έρωτά μου, και παραστάνω με τὸ σκαλισμά μου μιάν ιστορία λυπηρῆ.

Κάποιος ἱππότης μιὰ φορὰ κι' ένα καιρό μιὰ νεράιδα ξανθόμαλλῃ άγαπούσε' χρόνια έκατό σ' ένα δρομὸ σκοταδερό τριγύριζε και τὴν άποζητούσε.

Μὰ μιὰ νυχτιά τὸ κῶδι του σκοταφεῖ, σὲ γκρεμὸ γλύστρησε, πεθαίνει. Τότε τὸν πόνεσε ἡ νεράιδα' ματαβαίνει και τότε θάφει.

Κωστῆς Παλαμῆς

### ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΦΩΣ

Τόσο σκοτάδι, τόση θλίψη Κι' έτσι χλωμά τὰ νέα τὰ φύλλα στᾶζει άπ' τὰ νέφη πρὸς τὴ γῆ, τριέχουν άπάνω στὰ κλαδιά που λίγο ακόμα και θα λείψῃ ὅσο ἡ καινούργια ἑλπίδα τρέμει λές άπ' τὴν πλῆση ἡ άναπνοῆ.

Φῶς ανοιξιάτικο, γιά φρέξ μες στη θλιμμένη μου ψυχῆ, κι' ἄς εἶσαι σάν τ' άστροπελέκι πάνω στου δέντρου τὴν κορφή!

Αἰμιλία Δάφνη

### ΔΙΔΡΩΤΙΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Στὴ Μαδρίτη ένας πταισματοδίκης, προκειμένου νά δικάσῃ τελευταιῶς μιὰ κοινὴ ὑπόθεση κλοπῆς, εἰκάλεσε ὡς μάρτυρα μιὰ γηρά, που ήταν περιφρήμη γιά τὸν έκκεντρικό χαρακτήρα της σ' ὄλη τὴ γειτονιά. Έξωκνι παρουσίαστάθηκε στὸ δικαστήριο τὴν ὀρισμένη ἡμέρα και μάλιστα άκουσε τ' ὄνομά της προχώρησε με θάρρος, ὑποκλίθηκε και εἶπε :

— 'Ερχομαι νά διαφωτίσω τὴ δικαιοσύνη. — Αὐτὸ θέλωμε κι' εἴμετ! τὴς εἶπε ὁ δικαστής. — Πῆρα λοιπὸν καί μου, εἰρηκολούθησε άτάραχη ἡ γηρά, όσα χρειάζονται γι' αὐτό.

Και δίχως νά χάσῃ καιρό έβγαλε ἡ γηρά ένα κροστίγιό, μιὰ λαμπάδα κι' ένα κοντι σπρίτα. 'Υστερα άφοῦ κόλλησε τὴ λαμπάδα σὸ κροστίγιό και τὴν άναψε:

— Νά λοιπὸν, φώταξέ γελαστή, με ποιὸν τρόπο θά... διὰ φ ω τ ε σ θ ἦ ἡ δικαιοσύνη.

'Αλλά τὰ Ἰσπανικά δικαστήρια δέν άγαποῦν καθόλου τ' άστεία κατά τὴ διάρκεια της συνεδριάσεως. Κι' ἡ ἄστυχιμένη μάρτυς ἐνῶ γελῶσε ἱκανοποιημένη γιά τὸ παιγνίδι που σκάρωσε στους δικαστάς, κλιπζοντας νά τὸ πάρουν κι' αὐτοῖ γιά άστεία, κατεδικασθῆ νά πληρωθῇ πρόστιμο ἐξῆτα πεπεστές γιά νά μᾶθῃ νά μὴν περιπαλῆ ἄλλη φορὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὴ δικαιοσύνη.